

زید پرهوی

دیاردیه کی نائیسلامی په

هاسۆستا : امید محمد حسین / چه مچه مال

پیشہ کی:

پیشہ وا (ابن القیم) دہفہ رمویت: ((ہر داواکاریہک له خواوہ ہاتبیت بۆ مروؤ شہیتانی نہفرین لی کراو بہ دوو ئاراستہ دا دہبیات:

۱- بہرہو کہمتہ رخسہ می و دوور خستنہ وہی موسلمانان له کارکردن پیئی.
۲- بہرہو زید پرهوی و تووندوو تیژی له و فرمانہ دا.

وہ دینی خوا له نیوان ئەم دوو حالہ تہ دایہ " نہ زید پرهوی ونہ کورت پرهوی ، وہ دینی خوا میان پرهوی و داد پەرہری پہ ئەم دینہ وەک و شیویک وایہ له نیوان دو چیادا یا رووناکیہ کہ له نیوان دوو تاریکی دا یان نیوانیکہ (وسط) له نیوان دوو لای خراپہ دا.

دووری له دینی خواوہ و کاری پیئ نہ کردنی بہ فیرو دانیتی.

ہرہہا زید پرهوی له دینی خواوہ توون و تیژی تیادا دیسان بہ فیرو دانیتی

بہ لام بہ شیوہیہ کی ، ئەمیان بہ کورت پرهوی تیادا و ئەویان بہ زیادہ پرهوی^(۱) بۆ روونکردنہ وہی ئەمہ دہلین : زۆریہی کۆمہ لگاگان سی تاقم خەلکی تیادایہ :

۱- خەلکانیک له سەر پیگای راستن : ئەوانہ ئوممہ تی مام ناوہندن (وسط). کۆمہ لی رزگاریوو وسەرکەوتوو (الطائفة الناجية المنصورة) ئەوانہن دہستیان گرتووہ بہ بنہ ماو بنچینہ ی ئاینہ وہ : ((پہ کتابہ رستی خوا له پەرستنداو گوپرایہ لی و شوین کہ وتنی قورئان و سوننہت له سەر پیبازی پیاو چاکانی پیشینین ئەوانہ ی کہ خوا ی گہ ورہ پاراستوو یانیتی له زید پرهوی و توندو تیژی له ئایندا جگہ له شوین کہ وتوانی ئەوان کہ وتوونہ تہ ناو زید پرهویہ وہ بہ ہر جوریک بیئت)).

(۱) مدراج السالکین (۲/۵۱۷).

﴿ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلَّمَهُ الْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ فَآمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ انْتَهَى خَيْرَ الْكَلِمِ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهُ وَاحِدٌ سُبْحَانَهُ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكُنِيَ بِاللَّهِ وَكَيْلًا ﴾^(۳).

واته: ئەى گاورو جوله که زیاده پرهوی مه کهن له دینه که تاندا وه هیچ شتیک مه لئین ده ریاره ی خوای گه وره جگه له حهق (که جوله که ده لئین عوزه ییر کوپی خوایه و گاوره کان ده لئین عیسی کوپی خوایه) عیسیای کوپی مه ریه م نیردرایوی خواو (وشه ی خوا بووه که نار دوویه تی بو مه ریه م له پینگه ی جبریله وه پاشان پیی فه رموو به به و ئه ویش به بی باوک دروست بووه ئیوه ش باوه پ به خواو پیغه مبه رانی بهینن (که خوای گه وره تاک و ته نیایه له کهس نه بووه و کهس ی لی نابیت پیغه مبه رانیش راستگو بوون) وه مه لئین سی خوا هیه (که گاوره کان باوه بیان وایه) واز له م بیرو باوه پرو قسانه بهینن باشتره بو تان چونکه الله ته نها په رستراوی حهقه و تاکه و هاویه ش ی نییه، پاک و بیگه ردی بو خوای گه وره له وهی که کوپی مه بیت، خوای گه وره پیویستی به کوپی نی یه

۲- خه لکانیک کورت پرهوی و کهم ته رخه من مافی خوایان به جی نه هیناوه.

۳- خه لکانیک زیده پرهوی تووندو تیژن سنوری خوایان به زاندوه و داهینراوو زیده پرهوی ده کهن له ئایندا...

وه ئیستا دیننه سه رباسی:

۱. پیناسه ی زیده پرهوی.

۲. هوکارو نیشانه کانی.

۳. دیارده کانی.

۴. چاره سه ری:

پیناسه ی زیده پرهوی (الغلو):

زیدمه روی له زمانه وانیدا (الغلو لغة):

زیاترو به رزترو سنوربه زاندن له و پییه ی که بو هه موو شتیک دانراوه، واتا زیده پرهوی تیایدا

زیده پرهوی له شه رعدا

(الغلو اصطلاحاً)

ئه و جووره دیندارییه یه که به هویه وه له دین ده رده چیت^(۲) وه (قورئان و سوننهت) و زمانی عه ره بی به لگه ن له سه ر ئه وهی که زیده پرهوی و به زاندنی سنوری دیاریکراوه^(۵).

به لگه ی قورئان له ئاگادار کردنه وهی

خه لکی له زیده پرهوی :

۱- خوای گه وره ده فه رمویت:

(۳) (سورة النساء: ۱۷۱).

(۲) (لسان العرب): ۱۳۱/۱۵، ۱۳۲.

مہرچی لہ ناسمان و زہوی دایہ مہموی مولکی خواہیہ (ئوہی ئیوہ دہیکہن بہ ہاوبہش بؤ خوا مولکی خواہیہ کہ و ابو چون مولک دہکریت بہ ہاوبہش بؤ خواہنہ کہی).

۲- خوی گہورہ دہفہ رمویت:

﴿ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا مِنْ قَبْلُ وَأَضَلُّوا كَثِيرًا وَضَلُّوا عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ﴾ (۴)

واتہ: ئہی محمد (بہ گاورو جولہ کہہ بلئی زیادہ پرهوی مہ کہن لہ دینہ کہ تانداو جگہ لہ حق ہیچی ترمہ لئن وشوین مہ واو ئارہ زوی کہ سانی پیش خوتان مہ کہون کہ پیشتر ئہ وانیش گومپا بوونہ زور خہ لکیشیان گومپا کردہ گومپا بوونہ و دہرچونہ لہ پنگای راست.

۳- خوی گہورہ دہفہ رمویت:

﴿ فَاسْتَمْتُمْ كَمَا أَمَرْتُ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴾ (۵)

واتہ: ئہی محمد (راست بہ بہو شیوہیہی کہ خوی گہورہ فہرمانی پیکردوویت وہ ئہ وانہیشی وا توبہیان کردوہو ، لہ گہل تودان، با ئہ وانش راست بن وہ زیادہ پرهوی مہ کہن بہ کردنی تاوان و سہرپیچی چونکہ خوی گہورہ کردہ وہ کانی ئیوہ دہبینیت.

(۴) (سورۃ المائدہ: ۷۷).

(۵) (سورۃ ہود: ۱۱۲).

وتہی پیغہ مہر ﷺ دہر بارہی زیدہ پرهوی ۱- (ابن عباس) رہزای خوی لی بی دہفہ رمویت: پیغہ مہر ﷺ دہفہ رمویت: ﴿إِيَّاكُمْ وَالغُلُو فِي الدِّينِ، فَإِنَّمَا أَهْلَكَ مِنْ كَانَ قَبْلَكُمْ بِالْغُلُو فِي الدِّينِ﴾ (۶).

لہ م فہرموودہیہ دا پیغہ مہر (ناماژہ بہوہ دہکات و دہفہ رمیت: (ئاگادارتان دہ کہ مہوہ لہ زیادہ پرهوی کردن لہ دیندا زیادہ پرهوی مہ کہن چونکہ ئوہی کہ ئوممہ تانی پیش ئیوہی لہ ناو برد زیادہ پرهوی بوو).

۲- عبد اللہ خوی لی پازی بییت

دہفہ رمویت پیغہ مہر دہفہ رمویت: ﴿هَلِكِ الْمُنْتَطِعُونَ قَالَهَا ثَلَاثًا﴾ (۷).

پیشہ وا نہوہوی دہفہ رمویت: (هَلِكِ الْمُنْتَطِعُونَ) واتہ ئہ وانہی کہ پوچوون و زیدہ پرهون و سنوریان بہ زاندوہ لہ گفتارو کرداردا... تیاچوون (۸)

۳- أبو ہریرہ رضی اللہ عنہ قال: قال

رسول اللہ ﷺ: (ان هذا الدين يسر ولن يشاد الدين أحد إلا غلبه ، فسددوا وقاربوا وابشروا واستعينوا بالغدوة والروحة وشئ في الدلجة) وفي لفظ (والقصد القصد تبلغوا) (۹).

(۶) (أحمد في المسند (۱/ ۲۱۵: ۳۴۷)، قال أحمد شاکر في تحقيق

المسند (۱۸۵۱) اسنادہ صحیح.

(۷) مسلم (۲۶۷۰).

(۸) شرح صحیح مسلم للامام النووي (۱۶/ ۴۶۱)، رقم (۲۶۷۰).

(۹) البخاري (۳۹).

کاتیک که په رستنې پیغه مبهريان ﷺ پي ږاگه يانندن ، ئه وانيش لايان که م بوو بويه وتيان ، ئيمه له کوي و پیغه مبهري ﷺ له کوي خوي گه وره له تاواني پيش و پاشي خوش بووه .

یه کيکيان وتی : به لام من شهو ناخوم و شهو نويز ده که م به به رده وامي . ئه وي تريان وتی : منيش به رده وام به پوژوو دهم و روژو ناشکينم .

ئهو تريان وتی : منيش خوم له نافرته دوور ده خمه وه و هتاهه تايه ژن ناهينم .

پاشان پیغه مبهري ﷺ هات و وتی : (ئيوه بوون واتان ووتوه و اتان ووتوه؟ به لام من سویند به خوي گه وره له همووتان زياتر له خوا ده ترسم و خوم ده پاريزم ، به لام به پوژویش دهم و به پوژویش نایم ، شه و نويزيش ده که م و دهيش خوم ، وه ژنيش دینم ، وه هه رکه سيک له سونه تي من لادات و ده رچيت ئه وه له من ني يه) .

ه- قال ﷺ : «إن هذا الدين متين ، فأوغلوا فيه برفق»^(۱۲)

واته : ئه م دينه به هيژو ره قه ئيوه به نه رموو نياني و هريبگرن و بچنه ناويه وه ، هه لسوکه وتي تيا دا بکه ن .

ابن حبه ر ده لي : ماناي ئه م فه رمووده يه ئه وه يه که س پونه چي له کرداري ئايني دا و ازبهيني له نه رم و نياني گه ر و بي ئه وه له توانا ده که وي و داده بري له کرده وه دا ده پوخي ، ئه مجا ده لي : بينيمان و خه لکي بيني له پيش ئيمه هه ر که سي زيده ره و بوي ئه وه له دين دابراه^(۱۰) .

۴- أنس بن مالك رضي الله عنه قال : «جاء ثلاث رهط الى بيوت ازواج النبي ﷺ يسألون عن عبادة النبي (فلما اخبروا كأنهم تقالوها ، فقالوا : اين نحن من النبي ﷺ ؟ قد غفر الله ما تقدم من ذنبه وما تأخر » قال أحدهم : أما أنا فأصلي الليل ابدا . وقال آخر : وأنا أصوم الدهر ولا أفطر . وقال آخر : وأنا اعتزل النساء فلا أتزوج أبدا .

فجاء رسول الله ﷺ فقال : «أتم الذين قلتم كذا وكذا ؟ اما والله اني لأخشاكم لله واتقاكم له لكن اصوم وأفطر ، وأصلي وأرقد ، وأتزوج النساء فمن رغب عن سنتي فليس مني»^(۱۱) .

واته : سي کهس هاتنه مالي خيزانه کاني پیغه مبهري ﷺ بو پرسيار کردني په رستي پیغه مبهري ﷺ

(۱۰) فتح الباري (۱/۱۱۷) .

(۱۱) البخاري برقم (۵۰۳۶) ، ومسلم برقم (۱۴۰۱) .

(۱۲) الاحاديث الصحيحة (۱۲۸۳) .

نایسلی نایسلا بنیات کراوه له سهر ناسانی و به رفراوانی ، به پیی توانای مړوؤ. خوی گه وره ده فهرموئ :

[یرید الله بکم الیسر ولا یرید بکم العسر]^(۱۳)

واته : خوی گه وره ناسانی بو ئیو ده ویت و گرانی و قورسی ناویت بوتان .

[ما یرید الله یجعل لکم من حرج]^(۱۴)

واته : خوی گه وره نایویت ناخوشی و قورسی له سه رتان دابنیت .

[فاتقوا الله ما استطعتم]^{التغابن: ۱۶}

واته : چه ندیک له توانا تاندا هه په له خوا بترسن .

[لا یکلف الله نفساً الا وسعها]^(۱۵)

واته : خوی گه وره داوا له هیچ کهس ناکات ته نیا به گویره ی توانای خوی نه بیت .

وه دینی خوا ناسان و میان پوهه خوی گه وره نه فهرموئ :

[وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا]^(۱۶)

واته : به م شپوازه ئیومان کردووه به ئوممه تیکی ناوه ندو داپه روهر تا شایه تی بدهن له پوژی قیامه تدا بو

پیغه مبه ران که په یامی خویان گه یان دووه به نه ته وه کانیان وه پیغه مبه ریش ده بیت به شایه د به سهر ئیوه وه .

وه پیغه مبه ر ﷺ شایه تی نادا ته نیا بو که سیک نه بیت که له سهر سوننه ت و پیگه و پیبازه که ی نه ونه بی ، به لام خاوه ن داهینراوه کان و زید پره وان له دینی خوا دا نه وانه ی که دوورن له پیبازی پیغه مبه ر ﷺ ، پیغه مبه ر ﷺ له پوژی دوایدا له قیامه تدا پییان ده لی : ﴿ بعداً بعداً ، وسحقاً سحقاً ، لمن بدل عدي ﴾^(۱۷)

واته : دوور بن دوور بن ، دوور خرنه وه له من نه وانه ی پاش من دینیان گوړپوه و شتی تازوه داهینراویان خستووه ته ناو دین .

جوړه کانی زید پرهوی :

۱- له بیرو باومردا (العقائد) .

۲- زید پرهوی له خه لکیدا (الأشخاص) .

۳- زید پرهوی له کرداردا (العمل) .

۱- زید پرهوی له بیرو باومردا (العقائد) :

(ابن تیمیه)^(۱۷) په حمه تی خوی لی بیت ده لی : زید پرهوی له بیرو باومردا وای کردووه که نه تا قمه زید پره وانه جودا بوونه ته وه له نه هلی سوننه وه -

(۱۳) (سورة البقرة: ۱۸۵) .

(۱۴) (سورة المائدة: ۶) .

(۱۵) (سورة البقرة: ۲۸۶) .

(۱۶) (سورة البقرة: ۱۴۳) .

(۱۷) (۱/۲۸۹) فه تاوا .

رافضة-خارج-جهمية-معتزلة-... که هموویان کهسانی غهیری خویمان کافر دهکن.

زیده پرهوی له بیروباوه پدا زیانی زیاترو ترسناک تره له جووره زیده پرهوی هکانی تر له ناو موسلماناندا بویه هموونو و تاقمه گومپرایانه که باسمان کرد له زیده پرهویه بیروباوه پرهوه هل قولاون ، که نیستا به پوشاکیکی تره وه له ناو تاقمه هاوچه رخه کانداندا درده که ون له کافر کندی خه لکدا، وه دواچار به ره و تووندو تیژی و کوشتن و ته قینه وه و ...

۲- زیده پرهوی له خه لکیداندا (الأشخاص):

ئه م جووره زیده پرهویه له خه لکیداندا بریتی یه له پیدانی پله یه که به خه لکی ، پله یه که له پله ی خویمان زیاتر بیت وه که ئه وهی که سانیک ده لئین (امامی علی) خویه یا خود پیغه مبه ره، یا ئه وه که سانیهی که ده لئین عیسی علیه سلام کورپی خویه یا خود ئه وه که سانیهی زیده پرهوی له پیغه مبه ران و پیاوچا کانداندا ده کهن و هندی له سیفاتی پهره دگاریتی یا پهرستراویتیان پی ده به خشن و نیعتیقادیان وایه که ئه وان به مردویس یا له دوره وهش ناگادارن به سه ر حالی خه لکیداندا توانای ته سه پروف کردنیان هه یه له بونه وهردا . وه داویان

لی ده که ن به غه وسیمان داده نین. یا خود که سانیک قسه ی که سانیک پیش فه رموده ی خواو پیغه مبه ری خوا (ده خه ن و کرداری پیده که ن، ئه مه ش جوړیکه له زیده پرهوی که خاوه نه که ی به ره و گومپرای ده بات ...

۲- زیده پرهوی له کرداردا (العمل):

ئه م جووره زیده پرهوی یه زیانی که متره له جووره کانی تر به لام له گه ل ئه ویشدا پیغه مبه ر (له و باره یه وه ده فه رمی: (من رغب عن سنتي فليس مني) که ئه م فه رموده یه ده رباره ی که سانیک که ویستیان چه ند کاریک ئه نجام بدن که زیاتر له وهی که خوی گه وره داوی کردوه له موسلمانان له به رئه وهی زیده پرهوی له ئاینی خوادا قه ده غه یه ده بیت موسلمان به پی ئه وه ئه ندازه یه کارو گفتار (خوایه رستی بکات) که بوی دانراوه که ئه ویش له تواناو تاقه تی خویدایه .

وه ئه وهی که باسمان کرد ئه وه ده رده خات ئه بی موسلمان پابه ندی فه رمانه کانی خوی گه وره بیت له نوژیروو پوژوو... دوور که وتننه وه له وهی که قه ده غه کراوه به بی زیده پرهوی و کورت پرهوی واته به و ئه ندازه یه ی که په رور دگار دایناوه (الاعتدال) میان پرهوی جا بویه موسلمان پیویسته میان پرهوی و دوور بی

له زێده‌ره‌وی به‌هه‌موو جووره‌کانی‌یه‌وه تا سه‌لامه‌ت بی له دین و دنیاو نه‌خزی که چۆن که سانیک خزاونه‌ته ناو جووره‌کانی زێده‌ره‌وی‌یه‌وه له دووایشدا وازه‌ینانیان له کرده‌وه‌ی چاک و دوور که وتنه‌وه له ئاینی خوا یا ده‌که‌ونه ناو کاریکه‌وه که خوای گه‌وره توپ ده‌کات.

نیشانه‌و هوکاري زێده‌ره‌وی وزێده‌ره‌وان:

قال رسول الله ﷺ: «يُخْرَجُ قَوْمٌ فِي آخِرِ الزَّمَانِ أَحْدَاثَ الْأَسْنَانِ، سَفَهَاءَ الْأَحْلَامِ، يَقُولُونَ مِنْ خَيْرِ قَوْلِ الْبَرِيَّةِ، لَا يَجَاوِزُ إِيمَانَهُمْ حَنَاجِرَهُمْ، يَمْرُقُونَ مِنَ الدِّينِ كَمَا يَمْرُقُ السَّهْمُ مِنَ الرَّمِيَّةِ، فَأَيْنَمَا لَقَيْتَهُمْ فَاقْتُلُوهُمْ، فَأَنْ فِي قَتْلِهِمْ أَجْرًا لِمَنْ قَتَلَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»^(١٤)

قال رسول الله ﷺ: «يُخْرَجُ فِي هَذِهِ الْأُمَّةِ» و لم يقل: منها «قوم تحقرون صلاتكم عند صلاتهم، يقرؤون القرآن لا يجاوز حلوقهم -أو حناجرهم- يمرقون من الدين مروق السهم من الرمية، فينظر الرامي إلى سهمه إلى نصله إلى رصافه فيتمارى في الفوقة، هل علق بما من الدم شيء»^(١٥)

قال النبي ﷺ: «يَمْرُقُونَ مِنَ الْإِسْلَامِ مِرْوَقَ السَّهْمِ مِنَ الرَّمِيَّةِ»^(١٦)

واته: له‌کو‌تایی زه‌ماندا که سانیک په‌یدا ده‌بن که ته‌مه‌نیان تازه‌یه و بیروبو چون و کرده‌وه‌یان نه‌فامانه‌یه، له‌ قسه‌ی

باشترین دروست کراو پیغه‌مبه‌ر ﷺ ده‌لێن باوه‌ریان له‌ قورگیان تیپه‌ر ناکات ، له‌ دین ده‌رده‌چن هه‌روه‌ک چۆن تیر له‌ نیچیره‌که‌یه‌وه ده‌رده‌چیت که ده‌بیپکی‌ت. پیغه‌مبه‌ر ﷺ فه‌رمووی له‌م ئومه‌ته‌ که سانیک ده‌رده‌چن ، نه‌یفه‌رمو له‌ ئومه‌ته‌ که دا که سانیک هه‌یه (که سانیک که ئیوه نوژی خۆتان پی که مه له‌ چاو نوژی ئه‌واندا ، قورئان ده‌خوینن و له‌ گه‌ردنیان تیپه‌ر ناکات، وه‌ لییان وه‌رناگیریت ، له‌ دین ده‌رده‌چن هه‌روه‌ک و چۆن تیر نیچیره‌که‌یه‌وه ده‌رده‌چیت ، تیر وه‌شینه‌که ته‌ماشای تیره‌که‌ی ده‌کات ته‌ماشای سه‌ره‌ر په‌که‌ی ده‌کات ته‌ماشای شوینه‌که ده‌کات گومانی هه‌یه ئایا هه‌یچ خوینی بووه به‌تیره‌که‌یه‌وه پیغه‌مبه‌ر (ده‌فه‌رمیت (ده‌رده‌چن له‌ دین هه‌روه‌ک و چۆن تیر له‌ نیشانه‌که ده‌رده‌چیت).

(که‌واته نیشانه‌کانی بریتین له‌)

١- حدثاء الإنسان (هه‌رزه‌کارن):

ئهو زانست و ئه‌زمونه‌ی که لای به‌سالاچوودا هه‌یه لای هه‌رزه‌کارو ته‌مه‌ن مندال نییه له‌ به‌ر ئه‌وه بوچون و بینینیان ده‌گۆریت و جینگیر نییه له‌ به‌ر که‌می زانست و هه‌له‌شه‌یی و (حه‌ماسه‌تی) به‌تال، که‌وا ده‌کات به‌ره‌و

واته قورئان ده خوینن به لام لیئی
تیناگه ن وه له مه بهستی ناگه ن، چونکه
مه بهست له قورئان خویندن تیگه یشتنه
لیئی و چۆنییه تی کارپیکردنی .

(ابن حجر) ده لئی: ﴿ له تینه گه یشتنیان
بو قورئان نه و ئایه تانه ی بو کافر
دابه زیوه نه یخه نه سه ر موسلمانان ﴾^(۱۸)

یه که م وشه که زیدره وان پیئی
دهرچون نه وه بوو ده یان ووت (لا حکم
الا لله) حوکم ته نها بو خوایه ، له قورئان
وه رگیراوه به لام به لایه کی تر دا بر دبوویان
نه که کارپیکردنی له شوینی خویدا^(۱۹) ،
بویه له کاتی خویدا دهستیان کرده خوین
پرشتنی موسلمانان و نانه وه ی فیتنه و
ئاشوب ...

تینه گه یشتنیان له قورئان واده کات له
سوننه ت دهرچن بویه نه مان یه که م
که سانیک بوون چه نده ها فه رموده ی
پیغه مبه ریان ﷺ ره تکر دووه ته وه به
بیانوی به تال . وه له مانه وه تا قمه
گومراکان وه ک (قدریه ، معتزله ، جهمی ه
.....) نه م بوچوونه یان وه رگرت له
ره تکر دنه وه ی چه نده ها فه رموده ی
پیغه مبه ر (وه له م سه رده مه دا خه لکانیک
هه مان بوچونیان هه یه له ره تکر دنه وه ی
قسسه ی پیغه مبه ر (تا قسه ی
ماموستاکه ی هه بیته یان عه قل و
ئاره زووه نه خو شه که ی وه ستابیت گوی

هه له و کاری خراپ بییان بات له گه ل
نه وه یشتا نه مانه گوی ناگرن له زاناکان و
خاوه ن نه زمونه کان و شاره زا له قورئان
و سوننه ت . چونکه سه رانیان دیواریان
دروست کردووه له نیوانیاندا و چاویان
به ستر اوه بویه هه رده م له هه له دان .

۲- سفهاء الاحلام (نه زانن) له
قورئان و سوننه ت تی ناگه ن - کاتیک
سهیری تا قمه تووند ره وه کان بکه یه ت
ده بیینی له لایه ن زانستی شه رعیه وه
نه زانن نه و گوفتار و کردارانه که ده یلین ،
ده یکه ن دووره له (قورئان و سوننه ت)
وه ه یچ گرنگیه ک ناده ن به زانستی
شه رعی بویه له گیزاوی گومراییدا
ده تلینه وه .

۳- تینه گه یشتنیان له قورئان:

پیغه مبه ر ﷺ ده فه رمیت: ﴿ ان من
ضئییء هذا قوماً یقرؤون القرآن لا یجاوز
حناجرهم ﴾^(۱۷)

واته: له نه وه وه چه ی نه م
ذوالخویصره که سانیک په ییدا ده بن که
قورئان ده خویننه وه به لام ناگاته
گه ردنیا ن (لیئی تیناگه ن) وه کوشتاری
موسلمانان ده که ن و از له بت په رستان
ده هیین .

نه م زیده ره وه وانه ((یقرءون القرآن
لا یجاوز حناجرهم))

به فـرموده ی پیغه مبه ر نادات وه به
خوښی ده لیت موسلمان و حوکمی خوا
ده هیښنه کایه وه ...

وه ئه و ئایه تانه ی که روونن له
ئه حکام دا لاری ده که نه وه به جوړیک
گونجاو بیت له گه ل بیرو باوه پیا نندا .

۴- نیشانه یه کی تر ریږنه گرتن له
زانایان و پیاو چاکان و تومه تبار کردنیان
و توانج گرتن لیان. که ئه وان (زانایان)
چرای روونک کردنه وه ی ریگی راستن ،
ئه بو حاته می رازی ده لیت: (علامه اهل
البدع الوقیعة فی اهل الأثر)^(۲۰)

واته: یه کی که له نیشانه کانی ئه هلی
بیده ع بریتی یه له غه بیته کردن و
قسه کردن به زانایانی حه دیس و شوین
که و ته کانی سه له ف.

موسلمان ده بیت هه لنه خه له تیت به و
لایه نه ی ئه وان که ده بیښی خوا په رستی
زور ده که ن له نویژو روژوو چونکه
پیغه مبه ر ﷺ ناگادارمانی کردوه ته وه
که وه صفیان ده کات و ده لی ((تحقرون
صلا تکم مع صلا تم)).

واته: نویژی خوستان پی که مه
له به رامبه ر نویژی ئه واندا ئه وه نده ئه وان
به جوانی نویژ ده که ن .

لادانی ئه مان له ئایندا له لایه نی
بیرو باوه پوه، بوچوونی ئه وان له
زیده پوهی و تووندو تیژی که وای

کردوه له میان پوهیتی و دادپه روهی دین
ده ریچن .

۵- کافر کردن و خوین ه لال
کردنی موسلمانان :

پیغه مبه ر ﷺ و ه صفیانی کردوه و
ده لی ((یقتلون اهل الإسلام ویدعون اهل
الأوثان))

واته : موسلمانان ده کوژن و واز له
بت په رستان ده هیښن.

ئه م کاره یان بنیات کراوه له سه ر
کافر کردنی موسلمانان. وه ئه م سیفه ته
په و شتیکی هاویه شه له نیوان هه موو
تاقمه داهینه روو زیده پوه کاندا.

ئه م زیده پوه واندا تاوانباری موسلمانان
کافر ده که ن و خوین و مالیان ه لال
ده که ن ، وولاتی ئیسلام به ولاتی کوفر
ده ژمیرن بو یه هانی خه لکی ده دن بو
کوچ کردن بو ئه شکوت و چیاکان. یا بو
وولاته له بنه پرت کافره کانی وه ک
أورویا و ...!! .

ئه و بیانوانه ی خاوه ن زیده پوه وکان
ده هیښنه وه بو دژایه تی کردنی
کاریه ده ستان و حاکمه کان که کافر
ده کریږن و ده رچوون و دژایه تی کردنیان
به وشه و چه ک ه لال ده که ن، دووره له
بنه ما شه رعیه کان که ئاینی پیروزی
ئیسلام دایناوه، چونکه بانگه واز کردن
بو لای خوا دوره له لابردنی مونکه ری که به

جوانترین شیوه ، په روه ردگار ت زاناتره به و کهسه ی که گومړا بووه له ریگاکی و هر خوی زاناتره به هیدایه ت داران .

۶- داهینراوه د هکن له پرستندا :

وهک ئه وانسه ی له مزگه وتی کوفه دا زکریکی داهینراویان دامه زاراندبوو عبدالله کورپی مه سعود نه هی لیان کرد . . .

دوا جار له و داهینراوه وه که یشته کافرکردنی هاوه لانی پیغمبر ﷺ و شهر کردن له گه لیاندا له نه هره وان . . .

ئهم تاقمه گومړایه نیشانه یه کی تریان زیاد کرد ئه ویش داهینراوی جوړی زیکر له گه ل گورپینی شیوازی بانگه واز کردن بۆلای خوا .

۷- پاره و دهسه ل تیان دهون :

پیغمبر (ئه فهرموئ) (لكل أمة فتنه و فتنه أمتي المال)^(۲۰) .

واته : هه موو نه ته وه یه ک فیتنه یه کیان هه یه ، فیتنه ی ئومه تی من پاره و سامانه که به هو یه وه واز له دین دهینن .

کاتیک که (ذوالخویصره) هاته لای پیغمبر ﷺ (که زه کاتی (بحرین) دابشه ده کرد به پیغمبره ی ووت ((اعدل)) دادپه روه ربه^(۲۱) . ئهم کاره خراپه ی خویصره ده رچوونیک بوو به و وشه یه دژ به پیغمبر ﷺ . پیغمبره ی

(۲۰) الترمذی (۶/۲۴۳۹) .

(۲۱) ئهم فهرمووده یه به ناویانگه له (صحیحین) دا .

مونکه ریکی تر یا تاوانیک به تاوانیکی تر و دووره له وه که خه لکی به زه بری تووندو تیژی بانگ بکریت بۆ موسولمان بون و گوئی رایه لی خوی گوره .

بانگه واز کردن بۆلای خوا بنیات نراوه له سه ر زانست و چاکه و روشنایی نه رم و نیانی و نه هیشتنی خراپه . وه ئه وه ناگه یه نی که زور له خه لکی بکه یه ت ووندو تیژی بیت له گه لیاندا ، خوی گوره ئه فهرموئ

﴿ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ ﴾^(۱۸)

واته : ته نها راگه یانندن و به ناشکرا ووتنی دین له سه رتانه حسابیان له لای ئیمه یه ئه گه ر وه لام نه دهنه وه .

بۆیه ده بیت ئیسلام لای خه لکی وه کو خوی جوان بکریت و گوئی رایه لی خوا پیغمبره ی خوا ﷺ به نه رمی بکریت و له ناشیرین کردنی ئیسلام و په یامه که ی پیشه نگ بۆ هه موو بانگه واز که ران ئهم ئایه ته یه : که ده فهرموئیت :

﴿ ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴾^(۱۹)

واته : بانگه واز بکه بۆ لای ریگای دینی په روه ردگار به سوننه ت و ئاموژگاری چاک وه ده مه قالیان له گه لدا بکه به

(۱۸) (سورة الرعد: ۴۰) .

(۱۹) (سورة النحل: ۱۲۵) .

نازداري ﷺ تومه تبارکرد که چاکترین
 دروستکراوه له داپه روهري و ئه مينداری
 دا ، بویه پیغه مبه ر (روون کردنه ووهیه کی
 دهر باره ی ره و شستی تا قمی (ذی
 الخویصره) روون کرده وه که فه رموی:
 «انه یخرج من ضغضي هذا» واته: له
 نه وه و ه چه ی ئه مه که سانیک په یدا دهن
 که.....

(ذو الخویصره) ی سه ر گه وره ی
 زیده پوهان که تانه و ته شه ری دا له
 داپه روه ری پیغه مبه ر (ئایا شوین
 که وتوانی ئه م گومرایه چو ن مامه له
 ده که ن له گه ل موسلمانان به تاییه ت زاناو
 پیشه وایانی شوین که وتوانی پیغه مبه ر
 ﷺ و هاوه لانی؟!)

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمين

به شى دووهى به دوا دادا ديت

ان شاء الله

سه رچاوه کان

- ۱- الإرهاب .زید المدخلی.
- ۲- الحكم بغير ما أنزل الله: للشيخ خالد العنبري.
- ۳- كيف نعالج واقعنا الأليم. کوکردنه وه و ئاماده کردنی (ابو انس و علي بن حسين ابو لوز)
- ۴- مظاهر في التكفير والتفسيق اسباب ذلك وعلاجه . د. صالح بن غانم السدلان
- ۵- المجلة السلفية. عدد (۱ ، ۲)